

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد گرامی؛ منظور جناب صدرا از این جمله که در اسفار اربعه ذکر کرده چیست؟ آیا منظور همان وحدت وجودی است که متصوفه به آن قائل هستند؟ اعلم انّ واجب الوجود بسیط الحقیقه غایة البساطة وکل بسیط الحقیقه كذلك فهو کل الاشياء فواجب الوجود کل الاشياء لا یخرج عنه شیء من الاشياء: بدان که خداوند «بسيط الحقیقه» است در غایت و نهایت بساطت و هر چیزی که حقیقتش این چنین بسیط باشد او همه اشیا است پس خداوند همه اشیا است هیچ کدام از اشیا خارج از آن نیست».

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: این از ظریفترین مباحث حکمت متعالیه است که ما را متوجه این امر در عالم مجردات می‌کند. بنده نمی‌دانم شما چه برداشتی از وحدت وجود و یا قاعده‌ی بسیط الحقیقه دارید. پیشنهاد می‌کنم با مباحث معرفت‌الذات تصور خود را از بسیط الحقیقه درست کنید که چگونه می‌شود یک موجود همه‌ی موجودات مادون خود را در برداشته باشد و هیچ‌کدام از آنها نباشد. تا بحث «وجود» حل نشود و معنای مراتب وجود تبیین نگردد این موضوع روشن نمی‌شود. موفق باشید